

ՈՒՒՏԱՌՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐԱՍՏԵՂԾ ԲԱՆԱԿԻ ԶՕՐԱԿՈՉԻԿՆԵՐՈՒՆ

(Հակական Բանակի վերածնունդի 22-րդ տարեդարձի առթիւ)

Տ. Վրթանէս Ա. Քիչ. Գալաճեան
(Պատուակալ Հովիւ, Ուաշինկթըն)

1988-ի երկրաշարժին յաջորդեցին իրարու ետեւէ պատմական նշանակութիւն ունեցող իրադարձութիւններ: Այդ պատմական դէպքերու կարգին կը դասեմ ՀԱՒԱՏ քրիստոնէական նախաձեռնութիւնը ԱՄՆ-ի Հայոց Արեւելեան Թեմի կողմէ: ՀԱՒԱՏ իր առերեսող նշանակութեան ետին, կը նշանակէր Հայ Եկեղեցւոյ Վարդապետութեան տարածում:

ՀԱՒԱՏ նախաձեռնութեան նպատակն էր Թեմիս կողմէ բերել գործուն մասնակցութիւն այն բոլոր մարտահրաւիրներուն, որոնց դէմ կը զետնուէր Եկեղեցին՝ Ս. Էջմիածնի ղեկավարութեամբ:

Կամատր եկեղեցականներու կողքին զետնուեցան նաեւ աշխարհականներ, որոնց նպատակն էր ըստ կարելոյն տանիլ եւ բաժնել նիւթական օգնութիւն եւ մասնաւորաբար հոգեկան միփթաւութիւն, հոգեւոր քարոզչութիւն եւ բազմակողմանի ձեռք երկարել այդ օրերու ճգնաժամային կարիքներուն: Մենք բոլորս ալ քաջ տեղեակ էինք, որ այդ բոլորը մեր կարողութիւններէն եւ կարելիութիւններէն գերիվեր մարտահրաւիր մըն էր, որուն Եկեղեցին պատրաստ չէր դիմագրաւելու:

Բայց մենք տեղէ մը պէտք է սկսէինք:

Ահա թէ ինչը մեզ մղեց յաջորդական 4-5 ամառները յատկացնելու առաքելական այդ անյետաձգելի գործին: Սուրբ Էջմիածնի, մասնաւորաբար հոգեւոր Վազգէն Վեհափառի արտօնութեամբ մեր առաջին կայանն էր Էջմիածնի վանատունը: Այնտեղ կամատրներու մեր խումբը կ'ամբողջանար Ճեմարանի ուսանող սարկաւազ կամատրներով: Եւ մենք գործի կը լծուէինք երկու ողջութեամբ, մէկ խումբը առաքելական-հովուական գործով կ'ուղղուէր դէպի սահմանամերձ գիւղերը, իսկ միւս խումբը աշխատանքը կեդրոնացուցած էր մասնաւորաբար երախներու պէտքերու հոգաւորութեան վրայ, եւ գործունէութեան վայր ընտրած էինք Դիլիջանի Մեղեղի Մանկական Առողջարանը: Եւ այն խումբին հետ էի:

Աշխատանքային գործուղումն անմիջապէս առաջ հրաւիր եկաւ Դիլիջանի գորամասէն, թէ գորակոյիկներու առաջին հունձքը պիտի ստանար որակատրման վկայականները, եւ նորակոյ զինուորները պիտի առնէին իրենց ուխտը հայրենիքի ծառայութեան համար:

Նախօրօք որոշուած բարձրաստիճան եկեղեցականը, որ պիտի օրհնէր պատանի զինակոյիկներու երթը, բացակայ էր, և այդ

հարցով զբաղող մարդիկ մօտեցան մեզի որ մենք տրամադրենք անհրաժեշտ հոգեւորականը՝ այդ օրուայ օրհնութիւնը և հակիրճ հոգեւոր քաջալերանքը տալու:

Խումբի միակ հոգեւորականը ես էի, և այդպէս մենք ուղղուեցանք Դիլիջան՝ այդ սրբազան պարտքը կատարելու:

Պէտք է քիչ մը երեւակայութիւն ի գործ դնել՝ լռի հասկնալու համար հոգեխռով այն վիճակը, որուն մէջ գտայ ինքզինքս մինչեւ Դիլիջան հասնիլը: Այնտեղ անխուսափելիօրէն միտքս գնաց Աւարայրի նախօրեակին, և մտքիս ականջներով կը լսէի Վարդանի և Աետոյ Երեցի հրաշունչ և հոգեշունչ ելոյթները: Պիտի կարենայի՞ գոնէ մէկ հարիւրերորդ տոկոսով նմանիլ անոնց՝ այս պահը կարեւորելու համար: Ինչեւիցէ, ահա-ասիկ այն, ինչ որ իմ թոթով շրթներէս դուրս եկաւ բարձր բեմէն և իմ դիմացս կարգապահ կանգնած նոր օրերու Վարդանանց զօրակոյիկներուն:

«Տէր Աստուած ամենակալ, ընդունի՛ր եւ օրհնի՛ր ուխտը երիտասարդ այս զաւակներին Հայոց, որոնք զինուորագրուած են Հայրենիքի պաշտպանութեան սուրբ գործին: Պահի՛ր նրանց ապահով եւ անվտանգ, տո՛ւր նրանց հոգու եւ մարմնի առողջութիւն, որպէսզի Բեզնից ներշնչուած նրանք լինեն խաղաղութեան պաշտպաններ եւ ոչ մահուան ու կործանումի գործիքներ: Տո՛ւր նրանց, Տէ՛ր, որ նրանք ազնւօրէն եւ ասպետական ոգով պահեն իրենց ընթացքը:

«Տո՛ւր, Տէր Աստուած մեր, խաղաղութիւն ամենայն աշխարհի, Հայաստանի եւ Արցախեան երկրամասի: Տո՛ւր, Տէր Աստուած մեր, մեր եւ աշխարհի ղեկավարներին, որպէսզի նրանք իմաստութեամբ եւ խաղաղութեան ճամբով լուծեն հակամարտութիւնները:

«Տո՛ւր, Տէ՛ր Աստուած մեր, քաջակորով իմաստութիւն մեր հայրենի պետական վարչական ղեկավարներին եւ Նախագահ Աետո Տէր Պետրոսեանին:

Տո՛ւր, Տէ՛ր Աստուած մեր, համերաշխ եւ շինարար կենաք Հայաստան աշխարհի բոլոր քաղաքացիներին:

Հաստատուն պահի՛ր, Տէ՛ր, հայրենի պետականութիւնը մեր, ազատութիւնը եւ անկախութիւնը: Հաստատուն պահի՛ր, Տէ՛ր, քո իսկ հիմնած Եկեղեցին Հայաստանեայց Առաքելական եւ նրա անձնուէր Բահանյապետ Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ տալով նրան առողջութիւն եւ արեւշատութիւն:

Պահի՛ր եւ գորացրո՛ւ, Տէ՛ր Աստուած, Դիլիջանի այս հայրենանուէր գորամասը եւ նրա զինուորեալ անձնակազմը եւ նրա հրամանատար կապիտան Ալեք Բենիամինի Խաչատրեանին:

Տէ՛ր Աստուած մեր, զիտենք եւ հաւատում

ենք, որ Դու կը լսես քո հաատացեալների աղօթքը, եւ այդ վստահութեամբ առ Բեզ ենք ուղղում մեր աղօթքն ու աղաչանքը Զո Միածին Որդւոյն Յիսուս Բրիստոսի անունով»:

Ուխտառութեան եւ վկայականներու բաշխումէն ետք առիթ տրուեցաւ ծնողներուն եւ հիպերուն ծանօթանալ զօրամասի զանազան բաժանմունքներուն, ըստ որում տեսանք դասարանները, հանրակացարանը եւ մի քանի աշխարհական աչքերու համար բոլորովին նոր ու տպաւորիչ զինամթերքներ, հրասայլ՝ իր արդիական սարքատրուաներով, եւ այլն: Ի միջի այլոց եւ ի զարմանս մեզի, տեղեկացանք որ ազատ շուկայի եւ այդ օրերու տուեալներով նոյնպիսի հրասայլեր՝ զիշերային տեսողութեամբ օժտուած, կարելի էր ունենալ միայն 5,000 տոլարով, վարորդին հետ մէկտեղ: Հարցն այն էր, որ չկարողացանք ստուգել, թէ տրուած տեղեկութիւնները ճիշդ էին, թէ ինչ որ գիւրեցի զինուորականի մը մեր միամտութիւնը փորձող տեղեկութիւն: Յամենայն դէպս, դէպի Դիլիջան երթալու ճամբուն վրայ, երբ Լաչինի միջանցքով կը մտնէինք Արցախ, հեռուէն տակաւին կը լսէինք թե՛ մարտերու կրակոցներու արձագանքը:

Լաչինով մտանք, փաստօրէն պատերազմական գօտի: Ահաւոր էր այնտեղ տիրող լուծինը, ճնշող եւ խլացնող լուծինը: Ո՞ր էին թշուոնները: Ոչ մէկ նշան կար, որ բնութեան այդ գեղեցիկ հատուածը պէտք է որ բնակեցուած ըլլար ազատ թշուո թշուոներով եւ այլազան կենդանիներով:

Միայն կլկացող առուակն էր, որ իր մեղեդիով կը լեցնէր շրջապատը՝ կարծես բնութեան թարգմանը ըլլալով կը նուագէր իր ռէքուիէմը:

Մայիս, 2014



ՃԱՆՉՆԱԼՔ ՄԵՐ ԴԱՍԱԽՈՍՆԵՐԸ

-Բ-

ԱՐԱՄ ԴԴԻՐ ԴԻԼԱՆԵԱՆ



2014-2015 թթ. Ժառանգատրաց վարժարան հրաւիրուած դասախօսներէն է բազմատաղանդ եւ բազմահմուտ հայրենի դասախօս Արամ Դիլանեան: Ան կը դասաւանդէ գրաբար, աստուածաբանութիւն եւ քրիստոնէական ուսմունք:

Ծնած է Թիֆլիս 1956-ին: Աւարտել է երեւանի թիւ 124 միջնակարգ վարժարանը՝ կ'ընդունուի Երեւանի Պոլիտեխնիկական Համալսարանը (ինստիտուտ): 1977-ին կ'աւարտէ Տեխնիկական Կիպերնետիկայի բաժինը:

Ծառայած է Հայաստանի Հանրապետութեան Զինեալ Ուժերէն ներս 1994-96 թթ., որպէս Ազգ Լեյտենանտ, վաշտի հրամանատարի տեղակալ մարտական գծով: Աշխատած է Երեւանի համալսարանի Մերգելեան Գիտահետազօտական Հիմնարկին մէջ՝ մասնակցելով «Նաիրի» համակարգիչներու նախագծման եւ թողարկման աշխատանքներուն: Եղած է «Գթութիւն» բարեգործական հրատարակչութեան բաժնի վարիչ եւ մասնակցած է շարք մը գիրքերու հրատարակման աշխատանքներուն:

Գիտահետազօտական գործունէութեան առընթեր 1994-ին կ'աշխատի Արարատեան Հայրապետական Թեմին ներս տնօրէնի պաշտօնով: 1996-2000 թթ. Մայր Աթոռէն ներս կ'աշխատի քրիստոնէական դաստիարակչութեան եւ քարոզչութեան կեդրոնը որպէս բաժնի վարիչ՝ միաժամանակ իր մասնակցութիւնը բերելով թարգմանական եւ խմբագրական աշխատանքներու: 2007-2014 թթ. կ'աշխատի Երեւանի Մաշտոցի անուան Մատենադարանը՝ նկարագրելով 300 ձեռագիրներ: